

امور تحریریه ایچون فؤاد بکه
وامور اداره ایچون آرتین افندی به
مراجعت اولنور.

— ❦ —

مسئله کمره موافق آثار قبول اولنور.
درج اولمیان اوراق اعاده اولماز.

معارف

اداره خانه سی باب عالی جاده سنده
۵۲ نومرولی « شرکت مرتابه »
مطبعه سیدر.

— ❦ —

استانبول ایچون سنه لکی مطبعه دن
آلحق شرطیه ۴۰ طشره لره پوسته
اجرتیه برابر ۶۰ غروشدرد.

نسخه سی ۱ غروش

پنجشنبه کونلری نشر اولنور ادبی، فنی و صناعی غزته در ❦

نسخه سی ۱ غروش

— اهویۀ لطیفه‌دن هانکیسنی ترجیح ایدرسسکر؟ اگر انتخاب ایده جککز نوطه مجموعۀ مزده مقید ایسه فوتوغرافه مراجعت بیوردیغکر تقدیرده سزه سویلر. غزته‌جی بو معامله ملتفتانه، بعد التشکر، آمریقا طور اغانده بولندیغی حالده آمریقا عسکری ماره‌شک بالخاصه اهویۀ سائرۀ مرجع بولدیغی و بو هوانک دیگر نعمتدن زیاده تشنیف سامه‌یی و تشیط قلوبی موجب اولدیغی بیان ایدر.

اگر اکنجیلر عزدن ملتذاولیورسکر، سزه موجب استفاده هنرلرده ارئه اولنه‌بیلر؛ بلکه آنلری تماشایه موافقت ایدرسسکر. آلمانجه، فرانسیزجه یا خود اسپانیولجه کی اجنبی انسانلرندن هر هانکیسنی آرزو ایدرسکر بر مهارت کامله ایله سزه فوتوغراف تعلیم ایدر.

— بوکا موافقت ایدرم. آلمانجه‌یی دائماً الک کوچ بر لسان اولق اوزره تلقی ایتدیکم ایچون بکا آلمانجه بردرس ویردیر. مه‌کزی رجا ایده‌رم.

بونو متعاقب اوزرینه بر فونوغراف آلتی موضوع بولسان بر ماصه‌نک کنارینه اوطوررلر. غزته‌جی آلتک قاود چوقدن معمول ایکی لوله‌سنی ایکی قولاغنه ربط ایدر و فونوغراف، کندینه مخصوص اولان صدا ایله کوزل بر آلمانجه درس ویرمکه باشلار. مکتبلرده دائماً ابتدا تدریس یولنده اتعاب نفس و صرف ذهن ایدن معلملر اوصانقلری حالده، بونده ابتدا شاگرد اوصانور. فونو-غرافک ویردیکی درس پک جدیدر. شا-کرده تلفظک نکات مختلفه‌سنی افهام ایده-بیلک ایچون هر جمله‌یی متعدد صورتلرله اون دفعه تکرار ایدر.

شاگردک آلتده کتاب بولخقله برابر درون آلتده برصورت دائمه‌دن مختفی والی الابد باقی بولسان معلمکده صدای روح

افزاسنی استماع ایدر. فقط بو معلمه سناورمه لریده بولمئین برطاقم مزیتلر واردر؛ و قته پک مقیددر؛ ساعتله حرکت ایتمز؛ بولجه استماع اولندقدن صوکرده ایستلیدیکی زمان صاتیلیر.

بونافع اختراع سایه‌سنده آمریقانک قرا و قصباتنده تاسیس اولنوبده حسن ادای تلفظه مقتیدر معلمله مالک اولمئین مکتبده شاگردانه کوزل کوزل مکالمه‌لر اوکره دلمکده و بر معلم او قوده‌بیله جکندن مکمل درسار ویرلمکده‌در. زمانمزده فونو-غراف قولاغک آینه‌سنی حکمنده‌در. انسانلر، اندام و سیالرینی کسیدیلرینه ارئه و عرض ایتمکه مخصوص آیندلی بولمسه ایدی، بودرجه ترین حال و تنظیم ابدانه سعی ایدرلرمیدی؟ شمعی‌یه قدر، لسانگری حین تکلمده ایتمکده اولدیغمز خطالر، اونقایصدن بزى خبردار ایده‌جک بر آینه‌نک فقدانندن ایلری کلمز میدی؟ بناء علیه، فونوغرافک مکتبلره ادخالی حقیقی بر «تلفظ آینه‌سنی» احداث ایده‌رک لسانک خطالرینی تصحیحه مدار اوله‌جقدر.

فونوغراف عجبا آتیده مکتب معلمکی خدمتی ایفا ایده‌مزمی؟ ...

مدافعه حقوق جهتی معلمله عائددر...

— — —

زلزل ارضیه

(مابعد)

(۱۸۲۸) ده «مرسیه» ولایتده حرکت مذکوره وقوعبولمشدر. اصل شدتلی اولان نقطه‌لر ساحلده‌در. (۱۸۲۹) ده والانس «بلنسیه» ولایتده ظهور ایدن دهشتلی حرکات ارضیه‌دن ۳۰۰ خانه خراب، درت یوزه قریب نفوس تلف اولمشدر.

۲۱ دن ۲۶ مارتۀ قدر کونیده ۴۰ الی

۵۰ حرکت تعداد اولنور ایدی. حرکات مزبورده نیسانک اون التیسنه قدر دوام ایتمشدر. (۱۸۴۷) سنه‌سی اغستوسنک در دنده سدویل (اشیلیه) و ملاغاده، (۱۸۴۵) سنه‌سی نیسانک اون در دنده مرسیده حرکات ارضیه وقوع بولوب بورالرک سکنه‌سنی برخیلی قورقوتمشدر.

الحاله هذه وقوع بولان زلزل ارضیه، عینی قطعه و آنک مجاورى اولان مملکتلری خراب آباده چویرن برط قح‌حادثات متشابه‌نک امتدادندن عبارتدر.

اک دهشتلی بر صورتده سرزده ظهور اولان ایکی حرکت ارض، که بریسی (۱۷۵۵) سنه‌سده و دیگری (۱۸۸۴) سنه‌سی کانون اولنده لیزبونده حس اولنمشدر، طبایعه یکدیگرینه پک متبایندر؛ برنجیسی یالکر بر قاج دقیقه امتداد ایله‌دیکی حالده ایکنجیسی آیلرجه دوام ایتمشدر.

(۱۷۸۴) تاریخنده «قالایره» ده حصوله کلن زلزله اوج بحیق سنه دوام ایتش؛ یعنی، (۱۷۸۴) سنه‌سی شباطینده بدء ایدوب (۱۷۸۸) سنه‌سی نهایتده منقطع اولمشدر. یالکر بر سنه ظرفنده ۹۵۹ صارصنتی حس اولنمشدر.

«بلانونو» حرکت ارضی (۱۸۷۳) ده باشلاوب آلتی آی امتداد ایتش و شدتلی برصده ایله ختام بولمشدر.

مختصرأ بعضی قطعه‌لر حرکات ارضیه‌نک تحت تهدیدنده بوانیورلر؛ دنیه‌بیلرکه زمین زده تزلزل ایدیورسه اوراده صارصنتی پک سورکلی اولور. برکانی اولان اراضی دیگر لرندن زیاده بوتلمکده معروضدرلر. کره ارضک تزلزلاته الک زیاده هدف اولان جهتلری «بحر سفید» ایله جوارنده بولنان مالک و بلدان و برده قفقاسیه، بحر جز و عجمستان طاغلریدر. بحر احمر و بلاد بر بزیه سواحلی استننا ایدلیدیکی حالده

آفریقا قطعہ سی کاملاً حرکتدن بریدر . دیگر جہتدن «آند» سلسلہ سنک غریبندہ بولسان ممالککہ بالذات «آند» طاغری ، آنتیل آٹھلری و مکسیقا کورفزی سواحلی خارج طوتیلیرسہ اشبو حادثہ آمہریقا طوبراخی اوزرنندہ غایت آز وقوع بولور . آوروپادہ سچیلیا اٹھسی وجوبی ایتالیا قطعہ سی زلزلہ نک تحت تسخیرندہ بولسان مملکتلردر ذیلہ بیلیر .

«ایشیا» فلاکت دہشت فزاسی قارئین کرامک خاطر نشانلری اولق کرکدر . (۱۸۸۳) سنہ تموزینک ۲۳ ندہ شدتلی بر زلزلہ آٹھبی صارصدی . «قازامیلچیولا» ، «لاوامنو» شہرلری خاک ایلہ یکسان وبو فاجعہدہ ایکی بیکدن زیادہ اہالی ہلاک اولدی .

بوندن مقدم (۱۸۲۸) دہ بر حرکت ارض بولطیف آٹھبی یوقلامش ایدی . «ایشیا» جزیرہ سی «بای» کورفزیینک مدخلندہ بولنوب «قلہ غرہ» تارلالرینہ قارشیدی . آٹھنک وسطندہ الیوم منطقی بروولقان «آبومہ نو طاحی» موجوددر . (۱۸۶۲) سندسی حزیرانندہ ، (۱۸۶۷) سندسی اغستوسندہ ، (۱۸۸۱) سندسی مارتندہ وقوعہ کلن حرکات ارضیہ یالکر «قازامیلچیولا» دہ حس اولغش ایسہدہ صوک دفعہ کی کبی کلای خساراتہ سبیت ویرمہ مش ایدی .

حرکات ارضیہ دن تولدی ملحوظ قضا لک اوکنی آلق ایچون ایتالیا حکومتی خراب اولان شہرلرک خفیف کرسٹلرلہ انشا ایدلہ سنہ قرار ویرمشدر .

(۱۸۸۶) سندسی اغستوسنک اوتوز برندہ حرکت ارض جاہیر مجتہعہ اراضیسی دخی یوقلادی . صارضنیلدیلر فرانسنک درت ، بش مثلندن بیوک اولان قوجہ آمہریقا ممالک مجتہعہ سی اراضیسنک نائندہ محسوس اولدی . فقط بو مسافہنک قسم اعظمی

«چارلسٹون» ایلہ جوارندہ ظہور ایدن صدمہ نک عکس ضربہ سندن بشقہ برشی حس ایتماشدر .

آفرانغہ اقشامک ساعت اونندن بر آز اول اہالی آیاقلرینک آئندہ ، تحت الارض شدتہ آقان بر نہرک کورلدیسینہ مشابہ ومتمد براوغواتی ایشتدیلر . درت ، بش ثانیہ صکرہ صارصنتیلر باشلادی . بو زلازل او قدر شدتکیر اولدی کہ ہان بتون اینیہی ییقدی .

ہنوز تعمیر ایدلمش اولان «سن میشل» کلیسای آفتدن مصون کبی کورینورسہدہ شاقولیتنی غائب ایتمشدر . حالا قائماً طوران دائرہ بلدینک شرق جہتی دیواری ایلہ عدلیہ دائرہ سنک دیوارلری چاتلامشدر .

فرانسہ مملکتی دخی زلزلہ آفتندن مصون دکدر . بیک تاریخ میلادینہ قدر مملکت مزبورہدہ سرزدہ ظہور اولان حرکات ارضیہ پکدہ معلوم دکل ایسہدہ تاریخ مذکوردن صوکرہ بللی باشلی اون طقوز دفعہ حرکت وقوعبولمشدر .

ایمدی حرکات ارضیہ نک اسباب محتملہ سنی استخراج ایتمک ایچون حرکات مذکورہ ایلہ برلکدہ وقوعہ کلن حادثات مختلفہ بی بریردہ جمع ایدلم :

زلزل ارضیہ نک اندفاعات برکانیہ ایلہ برابر ظہورہ کلدیکی چوقدن بری معلوم اولان برکیفتیدر .

بوندن باشقہ وولقانلری چوق اولان مملکتلردہ زلزلہ لر کثرتلہ وقوعہ کلیر ، حتی بعض مملکتلردہ طوراق دائمی صورتدہ حرکتدہ بولنور . اراضی برکانیہ نک حرکات ارضیہ ایلہ صارصلدقلری محقق ایسہدہ ، حال اشتعالدہ وولقانلری حاوی اولان مملکتلری استثنایتمک ایجاب ایدر . وولقانلر بولندقلری موقعلر ایچون امنیت سوپایی خدمتی ایفا ایدوب دیگر مملکتلردہ تضییقی

قشر ارضک شدتہ انکسارینی موجبیاولہ جق غازلر بو واسطہ ایلہ جوف ارضدن خارجہ چیقار .

زلزل ارضیہ ایلہ وولقانلر آرہ سندنہ اولان مناسبانک شہبہ کوتورر یری یوقدر . «پاستو» وولقانی برسندن بری یانمقدہ . ایکن بردن برہ انطفاظیر اولدی . بونی متعاقب «کیشو» ولایتندہ حرکت ارض حس ایدلدی و «ریوپامبا» شہری خراب اولدی (۱۷۹۷ شباط) .

(۱۸۱۲) تاریخندہ ایسہ «قاراقاس» شہری حرکت ارضلہ منہدم اولدقدن صوکرہ «سن لوران» وولقانی تکرار اشتعالہ باشلا . مشدر . حرکت ارضک استقامتی ، صارصنتینک ، حصولہ کتیردیکی اثرلرک سطح امتدادی ، ، غاز ، دومان ، آو وزمیندن چیقان صیخا ، پیکارلر وسائرہ کبی زلازل مختلفہ نک ارانہ ایلدیکی احوال خصوصیہ متعلق تفصیلات ہر نہ قدر شایان استفادہ ایسہدہ ، انلردن صرف نظرلہ شو حادثات عظیمہ نک یالکر منشئی بیان ایدلم .

ہر نہ قدر یازین اولریمزک مخزنلری اوطہ لریمزدن سرین ایسہدہ بوندن ، طوراق اشاغی دوغرو قازیلدیفی نسبتندہ ، حرارتک تناقض ایدہ جکنہ حکم اولماز . قضیہ بسبتون بونک عکسیدر ، یعنی آشاغی دوغرو اینلجکہ حرارت تزیاید ایدر . ہر ۳۳ مترہ عمقندہ حرارت ارضک بر درجہ تزیاید ایلہ دیکی عموماً قبول ایدلمشدر . بناء علیہ اون فرسخ بر عمقندہ حرارت ۳۰۰ درجہ یہ یعنی معادنن اکثریسی اذابہ کفایت ایدہ جک بر حرارتہ واصل اولنہ جقدر .

معلومدرکہ ، مرکز ارض سطح کرہ یہ ۱۵۰۰ فرسخ بے بندندہ در . بوندن مرکز ارضدہ کی حرارتک درجہ سی استخراج ایدیلہ بیلیر .

دیمک کہ مرکز ارضک متشکل اولدیفی

« موازنه قانونه رعایه، فن کیمیاک اک مصفا واک راییق موادی، اک مستکره واک نفرت انکیز اجسامدن استخراج ایتمکدن حظ ایتدیکی اکلاشیلور! »

« (آناناس خلاصه سی) چوروک پنییر ایله شکرک امتزاجسندن یاخود، بوزوق ترم یاغیله اسبرتو محلولدن استحصال اولنیور. رایحه نفیسه سیله معروف برجنس (لاواندا) برطاقم ترتیبات قتیله واسطه سیله اینک کوبره سندن اعمال ایدیلیور. »

فقط، پارسده فارهلردن استفاده اولغی اوزره اتخاذا اولنان تداییر لورد (پلايفر) ک اک زیاده استغراخی موجب اولیور. مومی ایله، بو حیوان قاضیک اوروباده بر چوق کوچک لوقطه لرده یخی طبع و تپیه سی امرنده کوردیکی خدمات مشکوره کثیره دن بحث ایتمک ایسته میور... یالکر صنایعده او حیوانچه قندن نه وجهله انتقاع ایدلیدیکی شویله نقل ایدیلیور:

« پارسده دروننه جیفه دوکمه که مخصوص اطرافی دیوارلر ایله مستور برکول موجوددر. شهرک مقبره و مخزنلرندن طوپلانیلان بر سوری دیری فاره بو حفریه ضالیویریلیر. فاره لک یوزمکده کی مهارتلی مسلم یا! بونلر فی الحال، حوضه آتیلان جیفه لک ات ودریسی صویوب تمیز بر اسکلت حاله قویارلر. حوضی احاطه ایدن دیوارک دیننده، خاصه، فاره لک — قویروقلری دیشاروده قالمق اوزره — دخولنه مساعد دلیکلر آچلمشدر. هر اوج آیده بر کره بر سورکون آوی اجرا اولنور. فاره لردلیکلره التجا ایدرلر. بونلری قویروقلرندن طوته رق دلیکلردن چیقاروب بر چواله طولدیرمغه وتلف ایتمه مخصوص مأمورلر تعیین اولنور. »

« ایشته، فاره لک مسلک صنایعیسی بونقطه دن ابتدار ایدر. توکلرندن کورک، دریسندن... الدیون یاپیلیر. بزلره (کودری)، (کچی

کونده سکر ساعت چالیشلق اوزره، سنه ده اون کونه معادلدر. بو حالده، چاقاق طاشی یرینه کبریت استمالندن یالکر (جاهیر متفقه) جه سنه ده آلتش ایکی ملیون انکلیر لیراسی استتاع ایدلش اولیور.

قیرینتی و پچاوره لرده، قیتی نا محصور بر خزینه لایفادر. مومی ایله، لورد (پلايفر): « بر ملککتک نه درجه تمدن ایتدیکنه اهالی طرفندن صرف و استهلاک اولنان صو وصابوندن زیاده صاتیلان اسکی پچاوره لک وفور مقداری دلالت ایدر» دییور. بوندن صوکره، مومی ایله پچاوره لک دستکاه صند یعمده نه قالبله کیردیکندن ونه کی شکلر احراز ایتدیکندن بحث ایله دییورکه:

« بر جتلتک اثوابی، خدمه سنک الندن بر قولتوقچینک جامکانه، صوکره بر آیوازک صرته ودها صوکره بر پچاوره چینک کوفه سنه آتدینی زمان، بوده آنی پچاوره تجارتیله مشغول بر تاجر فروخت ایدر. تاجر مومی ایله، بونی کیتلی برماله تردیفاً فرانسه، یاروسیه یاخود لهستانه اخراج ایدر: اوراده آندن شایقه یاخود کچه کلاه اعمال ایدیور. » انکلیرلر نزدنده پک مرغوب و بریتانیا ارباب ذوقی نزدنده مطلوب کورولان قرمز چاکتیلر پارچه لشدندن صوکره (مانش) دکربنک اوتله طرفته نقل اولنور و آندردن (فلنک) ده روماتیزمه علتله قارشى بر دوی انفع عد اولنان (پلاسترون) کوکسلکلر یاپیلیر.

« اسکی اثوابچینک آلمغه تنزل ایتدیکی ده ادا جنسندن اولان یون پچاوره لک استقباللری ده پارلاقدر، بونلر آت نعللری، بونوز قیرتیلری، دیر پارچه لری و اودون کولیله مزوج اوله رق بر دیر قازان دروننده اذابه اولاندندن صوکره، بوخلیطه دن کیدیکلر لباسه بولون دلپذیری ویرن آچیق سمائی رنگ استحصال اولنور.

مواد، مایع ویا غاز حالده بولنه جنی کی کره مزید، ثخی غایت جزئی فقط محکم بر قشر ایله قاپلامش برکتله سیاله دن عبارت فرض ایده یلیور.

(مابعدی وار) محمد مسعود

« فن کیمیاک غرابی »

خانم افندی! بعضاً بر سنبلک رایحه سی سزی بچصور ایدرده، چیچی اوطوردیفکر اوطه دن قالدیرتیرسکر. هر جهتی برده و مفروشات ایله مسدود بولنان صالونکرده تنفسه کافی مرتبه ده هوا بولنادیغی استدلال ایدنجه دوچار اولدیفکر اضطرابه قارشى مدافعه نفس ایتک اوزره غایت اینجه دوگلمش بر شیشه انکلیر طوزینی دماغ کسکونکره قریب ایدرسکر.

عجبا برونکزی بر آز آجیشدیران ور خسار دلاراکره در حال رنگ صحنی اعاده ایدن اوعطر دقیق و سریع التأثيرک زه دن کلدیکنی بیلک ایسترمیسکر؟ بلکه کاسلری دروننده روایح معطره لطیفه یی مشتمل بر طاقم چیچکلرک خلاصه مقطره سیدر، دیه جکسکر!

فقط، پک یا کاشسکر! ذهنی ایضا، دوران دمی تشدید و تسریع ایدن بوکسکین طوزلر — سویله مک ایسته میورم — پارسک آنا لغملرنده تراکم ایدن مواد معلومه مایعه دن اقتباس اولنیور... بوکا نمائل اوله رق، عظام رهیمه دن فوسفور استحصال اولنوب آندنده کبریت اعمال ایدیله یور.

آمه ریفالی لورد (پلايفر) ک تخمیننه کوره هر برارکک وقادین و جوجق، کبریتک ایجادى ثمره سی اوله رق، سنوی یتش سکر ساعت وقت قازانش بولنیور که بو مدت،